ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1976

Vyhlásené: 14.05.1976 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

51

PREDSEDNÍCTVO FEDERÁLNEHO ZHROMAŽDENIA

ZÁKON
o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a o zabezpečení matky a dieťaťa

vyhlasuje

úplne znenie zákona zo 4. júna 1964 č.103 Zb. o zabezpečení družstevných roľníkov v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa, ako vyplýva zo zmien a doplnkov vykonaných zákonom z 18. decembra 1965 č. 141 Zb., zákonom z 1. decembra 1967 č. 116 Zb., zákonom z 27. júna 1968 č. 89 Zb., zákonom zo 14. dec embra 1972 č. 99 Zb. a zákonom z 12. novembra 1975 č. 121 Zb. a ďalej z úpravy vykonaných ústavným zákonmi z 27. októbra 1968 č. 143 Zb., z 20. decembra 1970 č. 125 a č. 126 Zb. a zákonmi z 25. apríla 1968 č. 53 Zb., z 28. decembra 1968 č. 207 Zb., z 8. januára 1969 č. 2 Zb. a z 20. decembra 1970 č. 133 Zb.

Ústava Československej socialistickej republiky zaručuje všetkým pracujúcim právo na hmotné zabezpečenie v starobe a pri pracovnej neschopnosti. Toto právo sa zabezpečuje sústavou socialistického zabezpečenia, ktoré sa rozvíja v súlade s možnosťami a potrebami celého národného hospodárstva. Víťazstvo robotníckej triedy vo februári 1948 umožnilo rozšíriť sociálne zabezpečenie i na pracujúcich roľníkov. Vznikom a upevňovaním jednotných roľníckych družstiev boli vytvorené predpoklady, aby sa sociálne zabezpečenie roľníkov neustále zlepšovalo a približovalo úrovni sociálneho zabezpečenia ostatných pracujúcich. Zákonom č. 32/1962 Zb. boli upravené nároky členov jednotných roľníckych družstiev s vyššou úrovňou hospodárenia, pokiaľ ide o zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa, v podstate rovnako ako pracovníkom v pracovnom pomere. Nároky zo zabezpečenia matky a dieťaťa boli upravené i pre členov ostatných družstiev. XII. zjazd Komunistickej strany Československa ustanovil ako hlavnú úlohu celej spoločnosti ďalší rozvoj poľnohospodárskej výroby a vyrovnanie jej úrovne na úroveň priemyslu . Vzrovnávanie poľnohospodárstva na úroveň priemyslu sa bude uskutočňovať postupne, a to v súlade s tým, ako budú družstvá prechádzať na vyššie formy hospodárenia blížiace sa produktivitou a organizáciou práce, ako aj spôsobom odmeňovania priemyslovým závodom.Tým sa budú pracovné a životné podmienky družstevných roľníkov približovať pracovným podmienkam v priemysle a bude možné upraviť sociálne zabezepečenie jednotne pre všetkých pracujúcich. Zákonom č. 56/1964 Zb. bolo sociálne zebezpečenie družstevných roľníkov ďalej zvýhodnené tým, že sa všetkým družstevníčkam predĺžila materská dovolenka ako ostatným pracujúcim ženám, prídavky na deti boli upravené za rovnakých podmienok a v rovnakej výške ako u ostatných pracujúcich a nárok na nemocenské zo štátnych prostriedkov bol rozšírený v niektorých prípadoch na členov všetkých družstiev. V dôchodkovom zabezpečení družstevných roľníkov bol rozšírený počet dôchodkových pásiem. (Týmto zákonom sa upravuje dôchodkové zabezpečenie členov jednotlivých roľníckych družstiev s vyššou úrovňou hospodárenia v podstate rovnako ako pre pracovníkov v pracovnom pomere a niektoré zásady úpravy dôchodkového zabezpečenia pracovníkov sa vykonávajú i v dôchodkovom zabezpečení členov ostatných jednotných roľníckych

družstiev.)[1]) Dávky a služby sociálneho zabezpečenia poskytuje štát. Na čiastočnú úhradu nákladov sociálneho zabezpečenia prispievajú družstvá. Jednotné roľnícke družstvá sa podieľajú na vykonávaní sociálneho zabezpečenia (Týmto zákonom sa dáva základ pre to, aby s postupným prechodom družstiev na vyššiu úroveň hospodárenie dosahovali družstevníci na úseku sociálneho zabezpečenia rovnaké nároky ako ostatní pracovníci a aby sa tým i v sociálnej oblasti postupne odstraňovali rozdiely medzi poľnohospodárstvom a priemyslom.)[1]) Na dosiahnutie týchto cieľov Národné zhromaždenie Československej socialistickej republiky uznieslo sa na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

PRVÁ HLAVA
ÚVODNÉ USTANOVENIA

ROZSAH ZABEZPEČENIA V CHOROBE A ZABEZPEČENIA MATKY A DIEŤAŤA

§ 1 až 3

(zrušené).

§ 4
Vznik a zánik zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

(1) Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa vzniká dňom vzniku členstva v družstve a zaniká dňom, ktorým zaniklo členstvo v družstve.

(Odsek 2 zrušený).

(3) Družstevníci, ktorých pracovná činnosť v družstve je tak malého rozsahu, že po prevažnú časť roku nedosahujú na peňažných pracovných odmenách ani sumu 120 Kčs mesačne alebo po prevažnú časť roka neodpracujú v mesiaci ani osem pracovných dní, sú zo zabezpečenia matky a dieťaťa vyňatí; služby a dávky sociálnej starostlivosti sa im však poskytujú.

DRUHÁ HLAVA

§ 5
Liečebno-preventívna starostlivosť

Družstevníkom a ich rodinným príslušníkom sa poskytuje liečebno-preventívna starostlivosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako pracovníkom.

DRUHÁ ČASŤ
ZABEZPEČENIE V CHOROBE A ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA

PRVÁ HLAVA
DÁVKY ZO ZABEZPEČENIA V CHOROBE A ZO ZABEZPEČENIA MATKY A DIEŤATA

§ 6

Dávky zo zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa sú:

A. zo zabezpečenia v chorobe:

1. peňažné dávky:
   a) nemocenské,
   b) podpora pri ošetrovaní člena rodiny,
   c) pohrebné;
2. vecné dávky:

kúpeľná starostlivosť;

B. zo zabezpečenia matky a dieťaťa:

a) vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve,

b) peňažná pomoc v materstve,

c) podpora pri narodení dieťaťa,

d) prídavky na deti;

C. (zrušené).

PRVÝ DIEL
ZABEZPEČENIE V CHOROBE

§ 7
Základné ustanovenia

Dávky zo zabezpečenia v chorobe sa poskytujú členom všetkých družstiev.

Nemocenské

§ 8

(1) Nemocenské patrí namiesto pracovnej odmeny, ak člen družstva (§ 7) bol pre chorobu alebo úraz uznaný dočasne neschopným na výkon svojej doterajšej činnosti v družstve. Za neschopného na výkon činnosti v družstve sa považuje vždy člen družstva prijatý do ústavnej starostlivosti v zariadení liečebno-preventívnej starostlivosti.

(2) Nemocenské sa poskytuje od prvého dňa dočasnej neschopnosti na výkon činnosti v družstve pre chorobu alebo úraz (ďalej len „pracovná neschopnos") do skončenia pracovnej neschopnosti alebo do uznania invalidity (čiastočnej invalidity). Nemocenské sa však poskytuje najdlhšie po čas jedného roku od začiatku pracovnej neschopnosti (ďalej len „podporná doba“).

(3) Pri novej pracovnej neschopnosti sa započítavajú do podpornej doby aj predchádzajúce obdobia pracovnej neschopnosti, pokiaľ spadajú do času jedného roku pred vznikom novej pracovnej neschopnosti. Tieto obdobia sa však nezapočítavajú, ak

a) výkon práce v družstve alebo v predchádzajúcom pracovnom pomere trval aspoň 6 mesiacov od skončenia poslednej pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo

b) nová pracovná neschopnosť bola spôsobená pracovným úrazom (chorobou z povolania).

Do podpornej doby sa takisto nezapočítava predchádzajúce obdobie pracovnej neschopnosti spôsobené pracovným úrazom (chorobou z povolania).

(4) Nemocenské sa môže poskytovať i po uplynutí podpornej doby, ak možno podľa vyjadrenia okresnej posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia očakávať, že člen družstva nadobudne v krátkom čase pracovnú schopnosť; takto však možno poskytovať nemocenské najdlhšie po čas jedného roku od uplynutia podpornej doby.

(5) Pri kúpeľnej starostlivosti patrí nemocenské, pokiaľ sa táto starostlivosť poskytuje v čase pracovnej neschopnosti.

(6) Nemocenské patrí namiesto pracovnej odmeny aj po čas karantény nariadenej podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám.

§ 9

(1) Nemocenské sa určí z priemernej dennej pracovnej odmeny členy družstva, najviac však zo sumy 100 Kčs počítajúc do toho i hodnoti naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny (ďalej len „priemerná denná pracovná odmena“). Základom pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny je príjem z pracovnej činnosti, ktorý člen družstva dosiahol v období, ktoré ustanovia vykonávacie predpisy, pred vznikom pracovnej neschopnosti alebo pred nariadením karantény.

(2) Nemocenské patrí za pracovné dni a za sviatky, za ktoré sa poskytuje pracovníkom náhrada mzdy.

§ 10

(1) Výška nemocenského za pracovný deň je:

pri pracovnej činnosti v družstve	z priemernej dennej pracovnej odmeny
do jedného roka	60 %
nad jeden rok do 5 rokov	70 %
nad 5 rokov do 10 rokov	80 %
nad 10 rokov	90 %

(2) Za prvé tri pracovné dni pracovnej neschopnosti výška nemocenského však je:

pri pracovnej činnosti v družstve	z priemernej dennej pracovnej odmeny
do jedného roka	50 %
nad jeden rok do 5 rokov	60 %
nad 5 rokov do 10 rokov	65 %
nad 10 rokov	70 %

Pri pracovnej neschopnosti, ktorá vznikla pracovným úrazom (chorobou z povolania) alebo pri karanténe, patrí za prvé tri pracovné dni nemocenské vo výške určenej v predchádzajúcom odseku. Vláda môže ustanoviť, že nemocenské v tejto výške patrí za prvé tri pracovné dni aj v ostatných prípadoch pracovnej neschopnosti.

(3) Ak by nemocenské určené podľa predchádzajúcich odsekov bolo menej ako 16 Kčs denne, poskytuje sa v sume 16 Kčs denne. Ak však presahuje táto suma 90 % priemernej dennej pracovnej odmeny, poskytuje sa nemocenské vo výške 90 % tejto odmeny.

§ 11

Slobodnému, ovdovenému alebo rozvedenému členovi družstva, ktorý neplní voči nikomu vyživovaciu povinnosť, patrí za pracovné dni, v ktorých je v ústavnom ošetrovaní alebo v ktorých sa mu poskytuje kúpeľná starostlivosť, pri ktorej má nárok na nemocenské, len polovica nemocenského určeného podľa predchádzajúcich ustanovení.

§ 12

Požívateľovi starobného, invalidného alebo osobného dôchodku, ktorému sa pri pracovnej činnosti v družstve dôchodok naďalej vypláca , patrí nemocenské pri pracovnej neschopnosti len vtedy, ak bol v družstve pracovne činný po čas aspoň troch mesiacov bezprostredne pred vznikom

pracovnej neschopnosti. Nemocenské sa poskytuje pri tej istej pracovnej neschopnosti najdlhšie po čas 60 pracovných dní, pri viacerých pracovných neschopnostiach najdlhšie po čas 60 pracovných dní v jednom kalendárnom roku. Tieto obmedzenia neplatia, ak pracovná neschopnosť vznikla pracovným úrazom (chorobou z povolania).

§ 13

Nemocenské sa nemôže priznať za čas predo dňom, keď sa predpísaným spôsobom zistila pracovná neschopnosť. Ak však pracovná neschopnosť nastala skôr, než bola takto zistená, prizná sa nemocenské najdlhšie za tri pracovné dni naspäť; podmienkou je, že včasné zistenie pracovnej neschopnosti bolo znemožnené z vážnych dôvodov.

§ 14

(1) Nemocenské sa môže pri pracovnej neschopnosti pre aktívnu tuberkulózu zvýšiť až do výšky priemernej dennej pracovnej odmeny, z ktorej sa nemocenské určilo, najviac však do sumy 100 Kčs za pracovný deň; zvýšenie sa môže priznať najskôr od začiatku druhého mesiaca trvania tejto pracovnej neschopnosti a môže sa poskytovať po čas, po ktorý je člen družstva práceneschopným pre aktívnu tuberkulózu, najdlhšie však do skončenia výplaty nemocenského. Pri rozhodovaní o zvýšení nemocenského sa prizerá na celkové zdravotné a sociálne pomery chorého člena družstva a jeho rodiny.

(2) Po čas ústavného ošetrovania môže sa však vyplácať zvýšené nemocenské, len ak má člen družstva aspoň jedno nezaopatrené dieťa.

§ 15

(1) Nárok na nemocenské nemá, kto si privodil pracovnú neschopnosť

a) v úmysle vylákať nemocenské alebo

b) zavinenou účasťou v ruvačke alebo

c) ako bezprostredný následok svojej opilosti alebo

d) pri spáchaní úmyselného trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica presahuje jeden rok.

(2) Ak má člen družstva rodinných príslušníkov, môže sa im v týchto prípadoch vyplácať nemocenské až do výšky troch štvrtín; ak nemá rodinných príslušníkov, môže sa v prípadoch uvedených v odseku 1 písm. b) až d) vyplácať nemocenské až do výšky polovice.

(3) Ak poruší člen družstva predpisy o hlásení pracovnej neschopnosti a o správaní sa a životospráve chorých vydané orgánmi štátnej zdravotníckej správy, môže sa nemocenské dočasne znížiť alebo odňať; ak však má člen družstva rodinných príslušníkov, môže sa nemocenské len znížiť, a to najviac o štvrtinu.

§ 16
Podpora pri ošetrovaní člena rodiny

(1) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny patrí za podmienok ďalej ustanovených členovi družstva (§ 7), ktorý nemôže pracovať, pretože musí

1. ošetrovať choré dieťa mladšie ako 10 rokov alebo

2. sa starať o dieťa mladšie ako 10 rokov z toho dôvodu, že

   a) detské výchovné zariadenie, v starostlivosti ktorého dieťa inak je, alebo škola, do ktorej chodí, bola uzavretá na základe nariadenia príslušných orgánov, alebo

b) dieťa nemôže byť pre nariadenú karanténu v starostlivosti detského výchovného zariadenia alebo dochádzať do školy, alebo

c) osoba, ktorá inak o dieťa sa stará, ochorela alebo jej bola nariadená karanténa (karanténne opatrenie) alebo porodila, a preto sa nemôže o dieťa starať, alebo

3. ošetrovať iného chorého člena rodiny, ak jeho zdravotný stav vyžaduje nevyhnutné ošetrovanie inou osobou.

(2) Podmienkou pre poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny je, že dieťa alebo chorý člen rodiny žije s členom družstva v spoločnej domácnosti a že v domácnosti nie je nikto iný, kto by sa mohol o dieťa starať alebo chorého ošetrovať; ak ide o ošetrovanie chorého dieťaťa alebo iného chorého člena rodiny, je ďalšou podmienkou, že nie je možné alebo vhodné umiestniť chorého v nemocnici.

(3) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny sa poskytuje najviac po dobu troch pracovných dní, pokiaľ potreba ošetrovania v nich trvá; poskytovanie možno predĺžiť až o ďalšie tri pracovné dni, ak sa nedala počas prvých troch pracovných dní obstarať potrebná starostlivosť.

(4) Členovi družstva, ktorý má v trvalej starostlivosti aspoň jedno dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky a je inak osamelý, môže sa poskytovanie podpory priznanej podľa odsekov 1 až 3 ďalej predĺžiť, avšak doba poskytovania nesmie v tom istom prípade ošetrovania (starostlivosti) prevýšiť 12 pracovných dní.

(5) O ustanovení podpory a o jej sadzbách platia obdobne predpisy o nemocenskom.

(6) V tom istom prípade ošetrovania (starostlivosti) patrí podpora len raz a len jednému oprávnenému.

(7) Podpora pri ošetrovaní člena rodiny nepatrí, pokiaľ ošetrovanie člena rodiny spadá do doby, za ktorú člen družstva nemá nárok na pracovnú odmenu z inej príčiny.

§ 17
Pohrebné

(1) Ak zomrel družstevník, patrí jeho pozostalým, ktorí vypravili pohreb, pohrebné v sume 1000 Kčs. Pozostalými sú manžel (manželka), druh (družka), deti, rodičia, starí rodičia, súrodenci, svokor, svokra, tesť, testiná, zať a nevesta.

(2) Ak vypravil pohreb niekto iný než pozostalý, patrí mu pohrebné až do výšky preukázaných výdavkov, najviac však v sume 1000 Kčs. Pohrebné však nepatrí,ak bol pohrab vypravený na základe záväzku vyplývajúceho zo zmluvy alebo na základe úradnej povinnosti.

(3) Ak družstevník vypravil pohreb svojmu rodinnému príslušníkovi, patrí mu pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku dvoch rokov pohrebné vo výške 200 Kčs, pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku do desiatich rokov pohrebné vo výške 500 Kčs a pri úmrtí rodinného príslušníka vo veku nad desať rokov pohrebné vo výške 800 Kčs.

§ 18
Kúpeľná starostlivosť

(1) Družstevníkom a ich rodinným príslušníkom sa môže poskytnúť kúpeľná starostlivosť za rovnakých podmienok a v rovnakom rozsahu ako pracovníkom.

(2) Kúpeľná starostlivosť sa poskytuje družstevníkom a ich rodinným príslušníkom na účet sociálneho zabezpečenia v zariadeniach kúpeľnej starostlivosti štátnej zdravotníckej správy.

DRUHÝ DIEL
ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA

§ 19

Dávky zo zabezpečenia matky a dieťaťa sa poskytujú členom všetkých družstiev.

Prvý oddiel

§ 19a
Vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve

(1) Družstevníčke, ktorá vykonávala prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje tehotnosť, a je preto v tehotnosti dočasne prevedená na inú prácu, pri ktorej dosahuje bez svojho zavinenia nižší príjem ako na doterajšej práci, patrí vyrovnávací príspevok.[2])

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku platí obdobne o matkách do konca deviateho mesiaca po pôrode.

(3) Vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve sa poskytuje vo výške rozdielu medzi priemernýmpracovným príjmom, ktorý družstevníčka dosiahla v období ustanovenom vykonávacími predpismi pred prevedením na inú prácu, a pracovným príjmom, ktorý dosahuje v jednotlivých kalendárnych mesiacoch po tomto prevedení. Na pokles pracovného príjmu, ktorý družstevníčke vznikol skrátením jej pracovného úväzku, sa neprihliada; taktiež sa neprihliada na sumy príjmu presahujúce v priemere 100 Kčs za pracovný deň.

(4) Vyrovnávací príspevok sa poskytuje za dobu, za ktorú družstevníčka má po prevedení na inú prácu nárok na pracovnú odmenu alebo na jej náhradu; v tehotnosti sa poskytuje najdlhšie do nástupu materskej dovolenky a po ukončení materskej dovolenky najdlhšie do konca deviateho mesiaca po pôrode.

(5) Vyrovnávací príspevok nepatrí, ak družstevníčka po prevedení na inú prácu neodpracovala bez vážnych dôvodov v kalendárnom mesiaci aspoň osem pracovných dní.

(6) Ministerstvo práce a sociálnych vecí[3]) po dohode s ministerstvom poľnohospodárstva a výživy a s Ústrednou radou odborov vydá podrobnejšie predpisy o vyrovnávacom príspevku, najmä o tom, ako sa zisťuje a vypočítava pracovný príjem, podľa ktorého sa určí vyrovnávací príspevok.

Druhý oddiel
Materská dovolenka a peňažná pomoc v materstve

§ 20

(1) Družstevníčkam patrí v čase tehotnosti a materstva v súvislosti s pôrodom a so starostlivosťou o narodené dieťa materská dovolenka po čas 26 týždňov. Po jej uplynutí sa družstevníčkam na prehĺbenie materskej starostlivosti o dieťa zaručuje právo na ďalšiu materskú dovolenku až do časti, keď dieťa dovŕši vek jedného roku.[4])

(2) Družstevníčky sú v tehotnosti a materstve po čas materskej dovolenky a v niektorých prípadoch i po časť ďalšej materskej dovolenky zabezpečené peňažnou pomocou v materstve z prostriedkov sociálneho zabezpečenia družstevných roľníkov za podmienok a v rozsahu ustanovených v tomto zákone.

(3) Peňažná pomoc v materstve patrí namiesto pracovnej odmeny, prípadne namiesto nemocenského družstevníčke, ak bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zúčastnená aspoň 270 dní na sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov. Do tejto doby sa započítavajú aj skoršie obdobia, v ktorých družstevníčka v posledných dvoch rokoch pred pôrodom

a) bola zúčastnená na nemocenskom poistení podľa predpisov platných pre pracovníko alebo členov výrobných družstiev,

b) bola zúčastnená na dôchodkovom zabezpečení umelcov alebo dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb,

c) bola zúčastnená na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách,

d) bola zúčastnená na zabezpečení dôchodcov v chorobe,

e) poberala po skončení zabezpečenia (poistenia, starostlivosti) nemocenské alebo peňažnú pomoc v materstve,

f) študovala po skončení povinnej školskej dochádzky na škole poskytujúcej stredné, vyššie alebo vysokoškolské vzdelanie,

g) bola po skončení zamestnania, členstva vo výrobnom družstve, školskej dochádzky alebo štúdia vedená v evidencii národného výboru ako uchádzačka o zamestnanie.

(4) Pokiaľ sa doby uvedené v predchádzajúcom odseku navzájom časove kryjú, započítajú sa len raz.

(5) Peňažná pomoc v materstve patrí aj družstevníčke, ktorá bola v posledných dvoch rokoch pred pôrodom zúčastnená aspoň 270 dní na dôchodkovom zabezpečení (poistení, starostlivosti) podľa predchádzajúcich odsekov, ak jej trvá ochranná lehota z jej skoršieho zabezpečenia v chorobe (§ 37) ešte začiatkom štvrtého týždňa pred očakávaným alebo skutočným dňom pôrodu alebo ak až do tohto času poberá nemocenské z tohto zabezpečenia v chorobe.

(6) Tehotným ženám a dojčiacim matkám prideľuje družstvo ľahšie práce primerané ich stavu podľa odporučenia lekára.

§ 21

(1) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje, pokiaľ sa ďalej neustanovuje inak, po dobu 26 týždňov materskej dovolenky, spravidla sa poskytuje od začiatku štvrtého týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, nie však skôr ako od začiatku ôsmeho týždňa pred týmto dňom.

(2) Družstevníčke, ktorá vyčerpá z materskej dovolenky pred pôrodom menej ako štyri týždne, pretože pôrod nastal skôr, ako lekár určil, alebo preto, že jej lekár povolil so zreteľom na jej zdravotný stav a pracovné podmienky ďalej pracovať, poskytne sa peňažná pomoc v materstve až do uplynutia 26 týždňov od nástupu materskej dovolenky. Ak však vyčerpá družstevníčka z materskej dovolenky menej ako štyri týždne pred pôrodom z iných dôvodov, poskytne sa jej peňažná pomoc v materstve len do uplynutia 22 týždňov odo dňa pôrodu.

(3) V prípadoch uvedených v § 20 ods. 5 sa peňažná pomoc v materstve poskytuje od začiatku štvtého týždňa pred pôrodom.

§ 22

(1) Peňažná pomoc v materstve sa určí z priemernej dennej pracovnej odmeny družstevníčky zistenej spôsobom uvedeným pri nemocenskom (§ 9) za obdobie ustanovené vykonávacími predpismi predo dňom, keď prestala pracovať pre tehotnosť alebo materstvo, najviac však zo sumy 100 Kčs počítajúc do toho i hodnotu naturálií poskytovaných ako súčasť pracovnej odmeny. Ak

družstevníčka bola v čase tehotnosti prevedená na inú prácu zo zdravotných dôvodov alebo z týchto dôvodov skrátený pracovný úväzok, je základom pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny, ak je to pre ňu priaznivejšie, príjem z pracovnej činnosti za ustanovené obdobie pred touto zmenou.

(2) Peňažná pomoc v materstve patrí za pracovné dni a za sviatky, za ktoré sa poskytuje pracovníkom náhrada mzdy.

(3) Výška peňažnej pomoci v materstve je 90 % priemernej dennej pracovnej odmeny.

§ 23

Ak družstevníčka súčasne porodí dve alebo viac detí, poskytuje sa jej peňažná pomoc v materstve aj po vyčerpaní doby ustanovenej v § 21, pokiaľ sa ďalej stará aspoň o dve z novonarodených detí, najdlhšie však do dňa, keď uplynie 35 týždňov od začiatku poskytovania tejto dávky.

§ 24

Družstevníčke, ktorá je nevydatá, ovdovená, rozvedená alebo z iných vážnych dôvodov osamelá, okrem pracovných príjmov nemá inak zabezpečenú obživu a ani nežije s druhom, poskytuje sa peňažná pomoc v materstve, pokiaľ sa stará o novonarodené dieťa, aj po vyčerpaní doby určenej v § 21, najdlhšie však do dňa, keď uplynie 35 týždňov od začiatku poskytovania tejto dávky.

§ 25

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí aj družstevníčke, ktorá do svojej trvalej starostlivosti nahradzujúcej materskú starostlivosť prevzala dieťa, ktoré jej bolo zverené rozhodnutím príslušných orgánov na neskoršie osvojenie, alebo dieťa, ktorého matka zomrela; podmienky pre nárok na peňažnú pomoc v materstve musia sa v tomto prípade splniť ku dňu prevzatiu dieťaťa.

(2) V prípade uvedenom v predchádzajúcom odseku sa peňažná pomoc v materstve poskytuje po dobu, po ktorú sa družstevníčka o dieťa po jeho prevzatí stará, najdlhšie však po dobu 22 týždňov a nie dlhšie ako do dňa, keď dieťa dovŕši sedem mesiacov života. Výška peňažnej pomoci v materstve sa zrčí z priemernej dennej pracovnej odmeny družstevníčky za obdobie ustanovené vykonávacími predpismi, pred prevzatím dieťaťa.

§ 26

(1) Ak dieťa bolo prevzaté zo zdravotných dôvodov do starostlivosti dojčenského ústavu alebo iného lôžkového zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti a družstevníčka zatiaľ začala pracovať, preruší sa po čas pracovnej činnosti poskytovanie peňažnej pomoci v materstve podľa predchádzajúcich ustanovení. Odo dňa, keď družstevníčka prevzala dieťa z ústavu opäť do svojej starostlivosti a prestala preto pracovať, pokračuje sa v poskytovaní pľňažnej pomoci v materstve až do vyčerpania celkového nároku, nie však dlhšie ako do dňa, keď dieťa dovŕši vek jedného roku. Pokytovanie peňažnej pomoci v materstve možno so súhlasom okresného národného výboru prerušiť s tými istými účinkami aj vtedy, ak sa družstevníčka podľa lekárskeho posudku nemôže alebo nesmie o dieťa starať pre závažné dlhodobé ochorenie, pre ktoré je práceneschopná, a ak dieťa muselo byť z tohto dôvodu umiestnené do starostlivosti dojčenského ústavu alebo iného lôžkového zariadenia liečebno-preventívnej starostlivosti.

(2) Družstevníčke, ktorá sa prestala starať o narodené dieťa a toto dieťa bolo preto zverené do rodinnej alebo ústavnej starostlivosti nahradzujúcej starostlivosť rodičov, ako aj družstevníčke, ktorej dieťa je v ústavnej starostlivosti z iných dôvodov, než ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku, nepatrí peňažná pomoc v materstve za dobu, po ktorú sa o dieťa nestará; táto doba sa

však započítava do celkovej doby, po ktorú by jej peňažná pomoc v materstve inak patrila. Poskytovanie peňažnej pomoci v materstve družstevníčke, ktorá dieťa porodila, nemôže sa však skončiť pred uplynutím dvanástich týždňov od nástupu materskej dovolenky ani pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Ak sa dieťa narodilo mŕtve, poskytuje sa družstevníčke peňažná pomoc v materstve po čas 12 týždňov od nástupu materskej dovolenky; jej poskytovanie sa však nemôže skončiť pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

(4) Ak dieťa zomrelo v čase, keď družstevníčke patrí peňažná pomoc v materstve, poskytuje sa jej táto pomoc ešte po čas dvoch týždňov odo dňa úmrtia dieťaťa, nie však dlhšie ako do vyčerpania celkového nároku; poskytovanie peňažnej pomoci v materstve družstevníčke, ktorá dieťa porodila, nemôže sa však skončiť pred uplynutím 12 týždňov od nástupu materskej dovolenky ani pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

§ 27

(1) Po čas, po kotrý patrí družstevníčke podľa § 21, § 25 ods. 2 a § 26 peňažná pomoc v materstve, má družstevníčka nárok na materskú dovolenku.

(2) Materská dovolenka v súvislosti s pôrodom nesmie byť kratšia ako 12 týždňov a nemôže sa skončiť ani prerušiť pred uplynutím šiestich týždňov odo dňa pôrodu.

(3) Po uplynutí materskej dovolenky má družstevníčka, ktorá porodila dieťa alebo ho prevzala do svojej trvalej starostlivosti nahradzujúcej materskú starostlivosť, nárok na ďalšiu materskú dovolenku, ak o ňu v záujme prehĺbenia starostlivosti o dieťa požiada, a to až do dňa, keď dieťa dovŕši vek jedného roku.[4]) Táto dovolenka sa poskytuje v rozsahu, o aký družstevníčka žiada, spravidla však vždy najmenej na čas jedného mesiaca.

(4) Nárok na materskú dovolenku a ďalšiu materskú dovolenku v určenom rozsahu majú i družstevníčky, ktoré nezískali nárok na peňažnú pomoc v materstve.

(5) Po čas materskej dovolenky a ďalšej materskej dovolenky nemá družstevníčka nárok na pracovnú odmenu.

Tretí oddiel
Podpora pri narodení dieťaťa

§ 28

Ak porodí družstevníčka alebo rodinná príslušníčka družstevníka, patrí jej na každé narodené dieťa podpora vo výške 1000 Kčs.[5]) Manželke alebo družke zomretého družstevníka patrí podpora pri narodení dieťaťa z jeho zabezpečenia aj vtedy, ak pôrod nastal v dobe 300 dní od jeho úmrtia.

Štvrtý oddiel
Súbeh nárokov na dávky zabezpečenia v chorobe a na dávky zabezpečenia matky a dieťaťa

§ 29

(1) Za čas, po ktorý sú splnené podmienky tak pre nárok na nemocenské, ako aj pre nárok na peňažnú pomoc v materstve podľa tohto zákona, patrí len peňažná pomoc v materstve.

(2) Ak oprávnený spĺňa podmienky tak pre nárok na dávku zabezpečenia v chorobe alebo na vyrovnávací príspevok v tehotnosti a materstve alebo na peňažnú pomoc v materstve podľa tohto zákona, ako pre nárok na obdobnú dávku z nemocenského poistenia podľa predpisov platných pre pracovníkov, patrí nemocenské, podpora pri ošetrovaní člena rodiny, vyrovnávací príspevok v

tehotnosti a materstve a peňažná pomoc v materstve samostatne tak zo zabezpečenia v chorobe alebo zo zabezpečenia matky a dieťaťa podľa tohto zákona, ako z nemocenského poistenia podľa predpisov platných pre pracovníkov; úhrn peňažných dávok za pracovný deň nesmie byť pri tom väčší, ako keby boli vymerané zo sumy 100 Kčs denne. Ak presahuje úhrn priemernej dennej pracovnej odmeny a čistej dennej mzdy sumu 100 Kčs denne, odpočíta sa suma presahujúca 100 Kčs od priemernej dennej pracovnej odmeny pri výpočte dávok zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa podľa tohto zákona. Pohrebné a podpora pri narodení dieťaťa patrí len raz, a to podľa predpisov platných pre pracovníkov.

Piaty oddiel
Prídavky na deti

§ 30
Podmienky nároku

(1) Prídavky na deti patria za kalendárny mesiac družstevníkovi, ak

a) má nezaopatrené deti (§ 31) a

b) odpracoval v tomto kalendárnom mesiaci aspoň 20 pracovných dní v rozshu zodpovedajúcom pracovnému úväzku určenému v stanovách alebo v pracovnom poriadku; ak nemohol družstevník túto pracovnú podmienku splniť z príčin, ktoré nezavinil, považuje sa za splnenú, ak odpracoval v posledných 12 kalendárnych mesiacoch aspoň 240 pracovných dní, a ak ide o družstevníka, ktorý sa stal členom družstva počas roku, aspoň pomerný diel tohto počtu pracovných dní pripadajúci na čas členstva v družstve.

(2) Prídavky na deti patria, ak sú splnené ostatné podmienky, aj družstevníkovi so zmenenou pracovnou schopnosťou alebo družstevníčke, ktorá sa stará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa a je inak osamelá, ak odpracovali aspoň 10 pracovných dní v rozsahu zodpovedajúcom pracovnému úväzku určenému v stanovách alebo v pracovnom poriadku; ak nemohli túto podmienku splniť z príčin, ktoré nezavinili, považuje sa za splnenú, ak odpracovali v posledných 12 kalendárnych mesiacoch aspoň 120 pracovných dní, a ak ide o družstevníka (družstevníčku), ktorý sa stal členom družstva počas roku, aspoň pomerný diel tohto počtu pracovných dní pripadajúci na čas členstva v družstve.

(3) Odpracovaným dňom sa kladú na roveň:

a) dni, za ktoré sa poskytuje nemocenské, podpora pri ošetrovaní člena rodiny alebo peňažná pomoc v materstve,

b) dni výkonu verejných funkcií, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme, dni služby v ozbrojených silách, vrátane potrebného pracovného voľna poskytovaného v súvislosti s touto službou, a ostatné dni, za ktoré sa podľa platných predpisov poskytuje pracovníkom náhrada mzdy, prípadne mzda, ako aj doba, za ktorú pri dôležitých osobných prekážkach v práci náhrada mzdy nepatrí len preto, že pracovník nespĺňa požadovanú podmienku doby zamestnania,

c) dni kúpeľnej starostlivosti,

d) dni starostlivosti o dieťa vo veku do 10 rokov alebo ošetrovania chorého člena rodiny (§ 16) po uplynutí doby, po ktorú sa poskytuje podpora pri ošetrovaní člena rodiny,

e) iné dni ustanovené vo vykonávacích predpisoch.

(4) Družstevníkovi povolanému do služby v ozbrojených silách patria na nezaopatrené dieťa, ak sú splnené ostatné podmienky, prídavky na deti, ak bol zúčastnení na sociálnom zabezpečení v čase nástupu služby alebo v čase, keď bol povolaný na výkon služby, alebo v čase, keď bol povolaný na výkon služby, mal zachované nároky zo zabezpečenia v chorobe.

§ 31
Nezaopatrené deti

(1) Za nezaopatrené deti sa považujú deti (i osvojené) družstevníka alebo jeho manžela, pokiaľ sa zdržujú na území Československej socialistickej republiky, a to do skončenia povinnej školskej dochádzky. Vykonávacie predpisy ustanovia, za akých podmienok saposkytujú prídavky na deti aj na vnukov, súrodencov a chovancov a na deti, ktoré sa zdržujú v cudzine.

(2) Po skončení povinnej školskej dochádzky, najdlhšie však do dovŕšenia 26. roku veku, sa deti v uvedenom predchádzajúcom odseku považujú za nezaopatrené, ak nemajú vlastný hrubý príjem vyšší ako 620 Kčs za kalendárny mesiac a ak

a) sústavne sa pripravujú na budúce povolanie štúdiom alebo predpísaným výcvikom alebo

b) nemôžu sa pripravovať na budúce povolanie alebo byť zamestnané pre chorobu alebo sú pre telesnú či duševnú chybu trvale práceneschopné a ak nepoberajú z týchto dôvodov invalidný dôchodok.

§ 32
Vylúčenie nároku

Prídavky na deti sa neposkytujú na deti družstevníka, na ktoré patrí výchovné podľa predpisov o dôchodkovom zabezpečení (poistení).

§ 33
Súbeh prídavkov na deti

(1) Prídavky na to isté dieťa patria len raz, a to aj vtedy, ak podmienky sú splnené u viacerých družstevníkov. V tomto prípade poskytnú sa prídavky zo zabezpečenia v chorobea zo zabezpečenia matky a dieťaťa družstevníka, ktorý má dieťa v priamom zaopatrení. Ak je táto podmienka splnená u niekoľkých družstevníkov a ak sa nedohodnú o tom, komu sa majú prídavky poskytovať, patria prednostne matke.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pri súbehu prídavkov na deti podľa tohto zákona a prídavkov na deti z iných sústav zabezpečenia alebo výchovného patriaceho podľa predpisov o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl.

§ 34
Výška prídavkov na deti

(1) Prídavky na deti družstevníkov mesačne sú

na jedno dieťa	90 Kčs
na dve deti	430 Kčs
na tri deti	880 Kčs
na štyri deti	1280 Kčs

a zvyšujú sa za každé ďalšie dieťa o 240 Kčs mesačne.

(2) Ak ide o nezaopatrené dieťa, ktoré je podľa posudku orgánov sociálneho zabezpečenia invalidné a ktoré vyžaduje stálu starostlivosť, poskytuje sa k prídavkom naň príplatok vo výške 300 Kčs mesačne; podmienkou pri tom je, že dieťa nie je umiestnené v ústave pre takéto deti a že sa mu neposkytuje invalidný dôchodok.

(3) Ak sa počas kalendárneho mesiaca splnia podmienky pre zmenu výšky prídavkov na deti, patria za celý mesiac vyššie prídavky na deti.

§ 35
Výplata prídavkov na deti

(1) Prídavky na deti sa vyplácajú vždy za celý mesiac, a to mesačne pozadu tomu, zo zabezpečenia ktorého boli priznané; ak má však dieťa v priamom zaopatrení niekto iný, vyplácajú sa jemu. Prídavky na dieťa, ktoré je v plnom priamom zaopatrení ústavu (zariadenia) pre starostlivosť o deti alebo o mládež z iných dôvodov než z dôvodov liečenia, vyplácajú sa tomuto ústavu.

(2) Ak sa majú prídavky na viac detí toho istého oprávneného vyplácať rôznym príjemcom, rozdelí sa celková suma pripadajúca na všetky deti rovnakou pomernou časťou na každé dieťa; pritom sa halierové sumy zaokrúhľujú na celé koruny smerom hore.

TRETÍ DIEL
SPOLOČNÉ USTANOVENIA PRE DÁVKY ZABEZPEČENIA V CHOROBE A ZABEZPEČENIA MATKY A DIEŤAŤA

§ 36
Rodinní príslušníci

(1) Za rodinných príslušníkov družstevníka sa pre nárok na peňažné a vecné dávky zabezpečenia v chorobe a na dávky zabezpečenia matky a dieťaťa považujú:

a) manželka (manžel),

b) deti do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dovŕšenia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravujú predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo sú pre chorobu alebo telesnú či duševnú chybu trvale práceneschopné.

(2) Rovnaké nároky ako rodinní príslušníci majú, pokiaľ sú výživou prevažne odkázaní na družstevníka:

a) chovanci, vnuci a súrodenci do skončenia povinnej školskej dochádzky; potom do dovŕšenia veku 26 rokov, ak sa sústavne pripravujú predpísaným výcvikom alebo štúdiom na budúce povolanie alebo sú pre chorobu alebo telesnú či duševnú chybu trvale práceneschopné,

b) rodičia, starí rodičia, svokor a svokra, tesť a testinná,

c) sestra alebo dcéra, ktorá vedie ovdovenému alebo rozvedenému družstevníkovi domácnosť, pokiaľ sa v nej stará o jeho dieťa vo veku do skončenia povinnej školskej dochádzky,

d) družka, pokiaľ žije s družstevníkom v spoločnej domácnosti aspoň tri mesiace.

(3) Rovnaké nároky má aj bývalá manželka (manžel) družstevníka, pokiaľ družstevník má voči nej vyživovaciu povinnosť.

(4) Osoby uvedené v predchádzajúcich odsekoch nemajú nároky ako rodinní príslušníci, ak sú samy zabezpečené v chorobe alebo materstve podľa tohto zákona alebo sú poistené či zabezpečené (zaopatrené) podľa iných predpisov.

§ 37
Ochranná lehota

(1) Dávky zabezpečenia v chorobe a dávky zabezpečenia matky a dieťaťa patria tiež, ak sa podmienky rozhodné pre ich priznanie splnili v čase, po ktorý sa poskytuje nemocenské alebo peňažná pomoc v materstve, alebo v ochrannej lehote.

(2) Ochranná lehota je 42 dní od zániku zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, prípadne od vyňatia z neho; ak však družstevník bol zúčastnený na zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa po kratší čas, je ochranná lehota len tento kratší čas. Ochranná lehota pre ženy, ktorých zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa zaniklo v čase tehotnosti, je vždy šesť mesiacov.

(3) Ak vznikne v ochrannej lehote zebezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa podľa tohto zákona znova, pripočíta sa ochranná lehota získaná novým zabezpečením k nevyčerpanému zvyšku skoršej ochrannej lehoty až do najvyššej výmery 42 dní. Vznikom nároku z nemocenského poistenia, prípadne zabezpečenia podľa iných predpisov ochranná lehota zaniká.

ŠTVRTÝ DIEL
DÔCHODKOVÉ ZABEZPEČENIE

§ 38 až § 74j

(zrušené včítane nadpisov).

DRUHÁ HLAVA
DÔCHODKOVÉ ZABEZPEČENIE DRUŽSTEVNÝCH ROĽNÍKOV VYKONÁVAJÚCICH SLUŽBU V OZBROJENÝCH SILÁCH

§ 75 až 77

(zrušené).

TRETIA HLAVA

PRVÝ DIEL
ZABEZPEČENIE ČLENOV RODÍN DRUŽSTEVNÍKOV VYKONÁVAJÚCICH SLUŽBU V OZBROJENÝCH SILÁCH

§ 78 až 82

(zrušené).

DRUHÝ DIEL
ZABEZPEČENIE DRUŽSTEVNÍKOV V ČASE VOJENSKÉHO CVIČENIA

§ 83 až 84

(zrušené).

TRETÍ DIEL
SPOLOČNÉ USTANOVENIA PRE POSKYTOVANIE ZAOPATROVACIEHO PRÍSPEVKU

§ 85 až 87

(zrušené).

ŠTVRTÁ HLAVA
ZABEZPEČENIE V CHOROBE A ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤATA UČŇOV

§ 88

(1) Rozsah, podmienky a výška nárokov zo zabezpečenia v chorobe a zo zabezpečenia matky a dieťaťa učňov, ktorí sú v učebnom pomere k družstvu, spravujú sa predpismi platnými pre ostatných učňov.

(2) Základom pre výpočet priemernej dennej pracovnej odmeny učňa, podľa ktorej sa určuje výška peňažných dávok zabezpečenia v chorobe a peňažnej pomoci v materstve, je peňažná odmena patriaca podľa predpisov o finančnom a hmotnom zabezpečení učňov,[6]) ktorí sú v učebnom pomere k družstvu; ak vznikla pracovná neschopnosť v čase, keď sa skončilo prípravné obdobie učňa, je základom zárobok dosiahnutý v období odborného rozvoja.

PIATA HLAVA
ZABEZPEČENIE DÔCHODCOV V CHOROBE

§ 89

(zrušený).

ŠIESTA HLAVA
SPOLOČNÉ USTANOVENIE O DÁVKACH

§ 90
Povinnosti oprávnených osôb

(1) Ak bol príjemca dávky alebo iný oprávnený vyzvaný, aby osvedčil okolnosti rozhodné pre výplatu dávky alebo jej výšku, je povinný výzve vyhovieť; ak tak neurobí v určenej lehote, môže sa výplata dávky zastaviť, ak oprávnený bol vo výzve upozornený na tieto následky.

(2) Príjemca dávky alebo iný oprávnený je povinný ohlásiť do 8 dní zmeny v skutočnostiach rozhodných pre trvanie nároku na dávku, jej výšku a výplatu.

(3) Výplata dávky podmienenej nepriaznivým zdravotným stavom môže byť zastavená, ak sa občan, ktorého zdravotný stav treba zistiť, nepodrobí lekárskemu vyšetreniu napriek tomu, že bol upozornený na možné zastavenie výplaty dávky.

§ 91
Zmeny dávky a jej vrátenie

(1) Ak zanikne nárok na dávku alebo ak sa zistí dodatočne, že dávka bola priznaná neprávom alebo v nesprávnej výške, alebo ak sa zmenia skutočnosti rozhodné pre výšku dávky alebo jej výplatu, dávka sa odníme, zvýši, zníži alebo sa jej výplata zastaví. Odňatie, zníženie a zastavenie výplaty dávky sa vykoná odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré bola už vyplatená. Zvýšenie dávky nesprávne vymeranej sa vykoná odo dňa, od ktorého zvýšenie patrí.

(2) Príjemca dávky, ktorý vedome spôsobil, že dávka bola vyplatená neprávom alebo v nesprávnej výške, je povinný vrátiť dávku odo dňa, od ktorého nepatrila vôbec alebo v poskytovanej výške; to platí najmä, ak dávku vylákal, zamlčal niektorú rozhodnú skutočnosť alebo nesplnil niektorú povinnosť uloženú mu týmto zákonom alebo vykonávacími predpismi alebo ak vedome prijímal dávku vyplácanú neprávom alebo v nesprávnej výške. O povinnosti vrátiť preplatok rozhoduje orgán, ktorý je príslušný rozhodovať o zmene alebo odňatí dávky alebo jej časti. Rozhodnutie o preplatku na dávke zo zabezpečenia v chorobe alebo zo zabezpečenia matky a dieťaťa schvaľuje okresný národný výbor. Sumy neprávom prijaté môžu sa zrážať aj z bežne vyplácanej alebo neskôr priznanej dávky alebo z pracovnej odmeny oprávneného; pritom platia obdobne predpisy o sumách, ktoré nemožno postihnúť pri výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.[7])

§ 92

(zrušený).

§ 93
Výplata dávok inej osobe

Keby sa výplatou dávky oprávnenému zrejme nedosiahol účel, ktorému má dávka slúžiť, alebo keby sa tým poškodzovali záujmy osôb, ktoré je povinný vyživovať, miestny národný výbor jeho bydliska na návrh manžela alebo opatrovníka detí alebo z vlastného podnetu určí občana, ktorému sa má dávka vyplácať namiesto oprávnenému; príjemca dávky je povinný použiť ju len na prospech oprávneného a osôb, ktoré je oprávnený povinný vyživovať. Miestny národný výbor sleduje a dozerá, či príjemca dávky túto povinnosť plní.

(Odsek 2 zrušený).

§ 94

(zrušený).

§ 95
Prechod nároku pri úmrtí oprávneného

(1) Ak zomrel oprávnený po uplatnení nároku na dávku, vstupujú do ďalšieho konania o dávke a nadobúdajú nárok na sumy zročné do dňa smrti oprávneného postupne manželka (manžel), deti a rodičia, ak žili s oprávneným v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti. Podmienka spoločnej domácnosti nemusí byť splnená u detí, ktoré majú nárok na sirotský dôchodok.

(2) Ak ide o dávky priznané pred smrťou oprávneného, vyplatia sa zročné sumy, ktoré neboli vyplatené do dňa smrti, členom jeho rodiny podľa poradia a za podmienok určených v predchádzajúcom odseku.

(3) Nároky prechádzajúce na pozostalých podľa predchádzajúcich odsekov nie sú súčasťou dedičstva.

§ 96 a 97

(zrušené).

§ 98
Výplata dávok pri pobyte oprávneného v cudzine

Ak neustanovuje inak medzištátny dohovor, dávky sa do cudziny nevyplácajú a za čas, po ktorý sa oprávnený zdržuje v cudzine trvale, nepatria; ministerstvo práce a sociálnych vecí[3]) však môže po dohode so zúčastnenými ústrednými orgánmi povoliť výnimky a určiť podmienky pre výplatu dávok, ak sa oprávnený zdržuje v štáte, s ktorým nie je uzavretý dohovor.

§ 99
Postúpenie dávok a ich postihnutie výkonom rozhodnutia

Nároky na dávky sa môžu postúpiť len pre pohľadávky na výživné, prípadne na príspevok na výživu, a to až do polovice dávok. Postihnutie nároku na dávky sa spravuje predpismi o výkone súdnych rozhodnutí zrážkou zo mzdy.

(Odsek 2 zrušený).

§ 100
Premlčanie

(1) Nárok na nemocenské, na podporu pri ošetrovaní člena rodiny, na vyrovnávací príspevok v tehotnosti a meterstve a na peňažnú pomoc v materstve za jednotlivé dni sa premlčuje, ak nebol uplatnený do jedného roka odo dňa, za ktorý patrí.

(2) Nárok na podporu pri narodení dieťaťa a na pohrebné sa premlčuje, ak nebol uplatnený do jedného roku odo dňa pôrodu alebo úmrtia.

(3) Nárok na prídavky na deti za jednotlivý kalendárny mesiac sa premlčuje, ak nebol uplatnený do jedného roku od posledného dňa mesiaca, za ktorý patrí.
(Odseky 4 a 5 zrušené).

(6) Právo požadovať vrátenie jednotlivých splátok dávok poskytnutých neprávom (§ 91 ods. 2) sa premlčuje v desiatich rokoch od ich výplaty. Premlčacia lehota neplynie, ak sa vykonávajú zrážky z dávky na úhradu dávky vyplatenej neprávom.

§ 101 až 103

(zrušené včítane nadpisov).

SIEDMA HLAVA
FOND KULTÚRNYCH A SOCIÁLNYCH POTRIEB

§ 104

(1) Družstvá používajú v súlade s ustanoveniami svojich stanov a pracovných poriadkov prostriedky fondu kultúrnych a sociálnych potrieb aj na doplnenie zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa družstevníkov.

(2) Orgány zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa napomáhajú družstvám pri plnení úloh súvisiacich s hospodárením s prostriedkami fondov kultúrnych a sociálnych potrieb, ktoré sa majú použiť na sociálne účely.

ÔSMA HLAVA
SLUŽBY SOCIÁLNEHO ZABEZPEČENIA

§ 105 až 111

(zrušené včítane nadpisov).

DEVIATA HLAVA
PRÍSPEVOK NA ÚHRADU NÁKLADOV

§ 112

(zrušený).

DESIATA HLAVA
ORGANIZÁCIA ZABEZPEČENIA V CHOROBE A ZABEZPEČENIE MATKY A DIEŤAŤA

§ 113
Orgány zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

Zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa družstevných roľníkov vykonávajú ministerstvo práce a sociálnych vecí, národné výbory a jednotné roľnícke družstvá.[3])

§ 114

(zrušený).

§ 115
Úlohy národných výborov

Národné výbory zabezpečujú vo svojich obvodoch úlohy na úseku zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa družstevných roľníkov v súlade so štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva a so zreteľom na jeho potreby, kontrolujú vykonávanie zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa jednotnými roľníckymi družstvami, všemožne napomáhajú družstvá v plnení týchto úloh a zodpovedajú za to, že prostriedky určené na zabezpečenie v chorobe a zabezpečenie matky a dieťaťa sa budú vynakladať účelne a hospodárne.

(Odseky 2 až 4 zrušené).

§ 116
Úlohy jenotných roľníckych družstiev

(1) Jednotné roľnícke družstvá zabezpečujú plnenie úloh vyplývajúcich pre ne z tohto zákona svojimi sociálnymi komisiami. Predsedom komisie je člen predstavenstva, jej tajomníkom ekonóm družstva.

(2) Sociálne komisie rozhodujú najmä o peňažných dávkach zabezpečenia v chorobe a o dávkach zabezpečenia matky a dieťaťa; sociálna komisia môže poveriť svojho predsedu a tajomníka priznávaním týchto dávok v prípadoch, v ktorých je na ne zákonný nárok a podmienky pre ich poskytovanie alebo výšku sú nepochybné a nesporné.

(3) Pokiaľ nie sú vytvorené predpoklady, aby sociálna komisia rozhodovala o peňažných dávkach zabezpečenia v chorobe a o dávkach zabezpečnia matky a dieťaťa, môže okresný národný výbor preniesť rozhodovanie o týchto dávkach na miestny národný výbor.

(4) Družstvá obstarávajú v rozsahu určenom vykonávacími predpismi administratívne úlohy potrebné na vykonávanie zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa družstevníkov.

JEDENÁSTA HLAVA
KONANIE

§ 117
Žiadosť o dávku (službu)

Nárok na dávku zabezpečenia v chorobe alebo zabezpečenia matky a dieťaťa sa uplatňuje v družstve.

(Odseky 2 a 3 zrušené).

§ 118
Povinnosť družstiev viesť záznamy a podávať hlásenia pre účely zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa

(1) Družstvá sú povinné viesť záznamy o okolnostiach rozhodných pre nárok na dávku a jej výšku, najmä o dobe a druhu pracovnej činnosti družstevníka, o výške pracovných odmien dosiahnutých družstevníkom, o pracovnej neschopnosti pre chorobu alebo úraz a hlásiť ich orgánom zabezpečenia v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa. Na vyzvanie týchto orgánov sú družstvá povinné podať takéto hlásenia kedykoľvek. Orgány zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa majú právo preskúmať správnosť a úplnosť hlásení.

(2) Ak zavinilo družstvo nesprávnym hlásením alebo jeho opomenutím, najmä neoznámením vstupu dôchodcu do družstva alebo dojednanie pracovného pomeru s dôchodcom, že dávka bola poskytnutá neprávom alebo vo vyššej výmere, ako patrila, je povinné nahradiť neprávom vyplatené sumy. O povinnosti nahradiť neprávom vyplatené sumy rozhoduje orgán zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa, ktorý je príslušný rozhodnúť o dávke; tento orgán tiež môže od požadovania náhrady celkom alebo sčasti upustiť.

(3) Nárok na náhradu sa premlčuje do troch rokov odo dňa, keď orgán zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa zistil, že dávka bola poskytnutá neprávom.

§ 119
Zodpovednosť družstva za činnosť sociálnej komisie

(1) Ak sociálna komisia družstva porušila alebo zanedbala svoje povinnosti, a tým došlo k poskytnutiu dávky neprávom alebo vo vyššej výmere, než v akej patrila, družstvo je povinné nahradiť neprávom vyplatenú dávku.

(2) O povinnosti nahradiť neprávom vyplatenú dávku rozhoduje národný výbor, ktorý môže od požadovania náhrady celkom alebo sčasti upustiť.

(3) Ustanovenie § 118 ods. 3 platí obdobne.

§ 120
Rozhodnutia

Rozhodnutie o dávke zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa sa vydáva písomne, len ak sa dávka nepriznáva vôbec alebo v žiadnom rozsahu a žiadateľ o dávku požiadal o písomné rozhodnutie.

(Odsek 2 zrušený).

§ 121
Opravné prostriedky

(1) Odvolanie proti rozhodnutiu o dávkach zabezpečenia v chorobe a zabezpečenia matky a dieťaťa sa podáva u sociálnejkomisie družstva v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, do 15 dní dňa ústneho vyhlásenia.

(2) Ak nevyhovie sociálna komisia družstva sama odvolaniu v plnom rozsahu do 15 dní, predloží ho bez prieťahu na rozhodnutie okresnému národnému výboru príslušnému podľa sídla družstva; proti rozhodnutiu okresného národného výboru sa nemožno ďalej odvolať.
(Odseky 3 až 9 zrušené).

(10) Opravný prostriedok proti rozhodnutiu o znížení, odňatí alebo zastavení výplaty dávkynemá odkladný účinok.

§ 122
Náklady konania

(1) Náklady konania o dávkach (službách) uhradzuje štát.

(2) Štát uhradzuje aj cestovné, stravné a nocľažné, prípadne aj iné nevyhnutné výdavky a ušlý zárobok občanom, ktorí sa podrobia vyšetreniu zdravotného stavu alebo sa na vyzvanie dostavia na rokovanie posudkovej komisie sociálneho zabezpečenia.

§ 123
Všeobecné predpisy o konaní

Pokiaľ tento zákon alebo predpisy podľa neho vydané neustanovujú odchýlky od všeobecných predpisov o správnom konaní, platia tieto predpisy.

TRETIA ČASŤ
PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 124 až § 142
(zrušené včítane nadpisov)

§ 142a

Vláda[8]) môže v súlade s dlhodobým programom spoločenskej starostlivosti o rodiny s nezaopatrenými deťmi

a) zvyšovať sumu podpory pri narodení dieťaťa uvedenú v § 28, najmä ak je to odôvodnené vývojom cien potrieb pre novonarodené deti,

b) zvyšovať sumu najvyššej prípustnej hranice vlastného príjmu nezaopatreného dieťaťa uvedenú v § 31 ods. 2 pre nárok na prídavky na deti,

c) zvyšovať sadzby prídavkov na deti, prípadne príplatok k nim (§ 34) a priznávať k nim jednorazovú výpomoc.

(Ustanovenie písmena d) zrušené).

§ 143
Odstraňovanie tvrdostí

Tvrdosti, ktoré by sa vyskytli pri vykonávaní tohto zákona, môže odstraňovať minister práce a sociálnych vecí,[9]) a pokiaľ ide o dávky zabezpečenia v chorobe, o dávky zabezpečenia matky a dieťaťa, o zaopatrovací príspevok a dávky zabezpečenia dôchodcov v chorobe, okresné národné výbory.

(Odsek 2 zrušený).

§ 144
Vykonávacie predpisy

Ministerstvo práce a sociálnych vecí[9]) ustanoví po dohode s ministerstvom poľnohospodárstva a výživy a s Ústrednou radou odborov podrobnosti na vykonanie tohto zákona; pritom môže ustanoviť v prospech družstevných roľníkov odchýlky od zákona, prípadne aj odchýlky potrebné pre použitie automatizovaného spôsobu výpočtu podkladov pre vymeranie dôchodku. Pri určení období podľa § 9 ods. 1, § 19a ods. 3, § 22 ods. 1 a § 25 ods. 2 sa spravidla vychádza z obdobia 12 kalendárnych mesiacov.

§ 145 a 146

(zrušené).

§ 147
Zrušovacie ustanovenia

Zrušujú sa:

1. zákon č. 32/1962 Zb. o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov v znení zákona č. 56/1964 Zb.;
2. vládne nariadenie č. 56/1956 Zb. o nemocenskom a dôchodkovom poistení členov jednotných roľníckych družstiev a o dôchodkovom poistení jednotlivo hospodáriacich roľníkov a iných samostatne hospodáriacich osôb v znení vládnych nariadení č. 20/1959 Zb. a č. 80/1959 Zb.;
3. vládne nariadenie č. 148/1961 Zb. o zaopatrovacom príspevku pri vojenskom cvičení vykonávanom členmi jednotných roľníckych družstiev a umelcami.

§ 148
Účinnosť

Tento zákon nadobúdaúčinnosť 1. júlom 1964.

(Odsek 2 zrušený).

Zákon č. 141/1965 Zb. o niektorých zmenách v sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov nadobudol účinnosť 1. januárom 1968, zákon č. 89/1968 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom zabezpečení družstevných roľníkov a zákon o sociálnom zabezpečení, nadobudol účinnosť 1. júlom 1968, zákon č. 99/1972 Zb. o zvýšení prídavkov na deti a výchovného nadobudol účinnosť 1. januárom 1973 a zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení nadobudol účinnosť 1. januárom 1976.

Indra v. r.

1) Prekonané zákonom č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení.

2) Ak tehotná družstevníčka vykonáva prácu, ktorá je tehotným ženám zakázaná alebo ktorá podľa lekárskeho posudku ohrozuje jej tehotnosť, je družstvo povinné podľa § 153 ods. 1 a § 162 Zákonníka práce (úplné znenie č. 55/1975 Zb.) previesť ju dočasne na prácu, ktorá je pre ňu vhodná a pri ktorej môže dosahovať rovnaké pracovné odmeny ako na doterajšej práci.

3) Ministerstvo práce a sociálnych vecí sa zriadilo a jeho pôsobnosť sa upravila zákonom č. 53/1968 Zb. Pôsobnosť Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí a ministerstiev práce a sociálnych vecí Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky vyplýva z ústavných zákonov č. 143/1968 Zb., č. 125/1970 Zb. a č. 126/1970 Zb. a zo zákonov č. 207/1968 Zb., č. 2/1969 Zb., č. 133/1970 ZB., č. 121/1975 Zb., č. 129/1975 Zb.a č. 132/1975 Zb.

4) Zrov. však § 157 a 162 Zákonníka práce.

5) Nariadením vlády ČSSR č. 98/1971 Zb. o zvýšení podpory pri narodení dieťaťa sa táto podpora zvýšila od 1. októbra 1971 na sumu 2000 Kčs na každé narodené dieťa.

6) Vyhlášky č. 61/1969 Zb., č. 67/1969 Zb., č. 110/1970 Zb. a č. 156/1970 Zb.

7) § 276 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (úplné znenie č. 162/1973 Zb.).

8) Pôsobnosť vlády vyplýva z čl. 22 ústavného zákona č. 143/1968 Zb. o československej federácii.

9) Pozri poznámku [3]); porovnaj aj § 171 a 172 zákona č. 121/1975 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.